

Odstíny synodality: Biblické inspirace

K synodálnímu procesu v diecézích je položena základní otázka synody:

Synodální církev při hlásání evangelia „putuje společně“:

- Jak toto „společné putování“ prožíváme v naší místní církvi (farnosti, komunitě, společenství, diecézi)?
- K jakým krokům nás vybízí Duch svatý, abychom v tomto společném putování nadále rostli?

Při setkávání synodních skupinek (viz text „Setkávání skupinek“, farnostcheb.cz/skupiny) je

doporučeno zahajovat tato setkání modlitbou a četbou úryvku z Písma. Pro jednotlivá témata („odstíny synodality“) od str. 4 této brožurky přinášíme návrhy na konkrétní biblická čtení, která lze použít na úvod setkání skupinky nad tím kterým tématem. Pro první orientační setkání skupiny a pro setkání zaměřené obecně na základní otázku synody (viz výše) pak doporučujeme nechat se inspirovat *Přípravným dokumentem synody*, kde jsme povzbuzeni (viz č. 16 – 24), abychom se při společném putování a rozvíjení synodální církve nechali inspirovat především **dvěma obrazy Písma**:

- (A) „obrazem společenství“ Ježíše, zástupu a apoštolů (viz čtyři evangelia);
- (B) „obrazem rozlišování“ a dvojího obrácení (viz Skutky apoštolské 10).

Zatímco první z těchto dvou obrazů velmi dobře ilustruje první část „základní otázky“ (společné putování), druhý z nich pak prohlubuje její druhou část (duchovní rozlišování).

(A) Obraz společenství: Ježíš, zástup, apoštolové

Ježíš je v průběhu celého evangelia, kdy hlásá příchod Božího království, ukazován v určitém základním schématu; v podstatě tu hrají roli **tři aktéři** (plus jeden):

- První je samozřejmě **Ježíš**, zcela jistě hlavní postava. Ujímá se iniciativy, zasévá slova a naznačuje příchod Božího království, aniž by „*komukoli stranil*“ (srov. Sk 10,34). Různými způsoby věnuje zvláštní pozornost těm, kdo jsou od Boha „odloučeni“, a těm, kteří jsou komunitou „opuštěni“ (řečeno evangelní mluvou: hříšníkům a chudým). Ve jménu Boha Otce a v síle Ducha Svatého svými slovy a skutky osvobozuje lidi od zlého a obrací je nazpět k naději. I když jsou Pánova povolání různá a různé jsou i odpovědi na ně, provází je společný jmenovatel; víra se vždy projevuje tím, že umocňuje důležitost člověka: jeho prosby jsou vyslyšeny, v těžkostech přijde pomoc, jeho ochotě se dostane uznání, jeho důstojnost je stvrzena pohledem Božím, aby byla následně rozpoznána uprostřed společenství.
- Ježíšovo hlásání evangelia a spásy by určitě nebylo pochopitelné bez jeho trvalé otevřenosti vůči nejširšímu spektru lidí, ke kterým promlouval a jež evangelium označuje jako **zástup**. Jedná se o skupinu lidí, kteří jdou za ním, někdy ho dokonce

pronásledují s nadějí na znamení či slovo spásy: to je druhý aktér scény zjevení. Zvěst evangelia není určena jen několika málo osvíceným a vybraným lidem. Adresátem Ježíšových slov je běžný lid, „kdokoli“, jakéhokoli postavení; Ježíš zpřístupňuje Boží dary a povolání ke spáse všem. Navazuje dialog s každým, kdo se ze zástupu vynoří, mnohdy překvapivým či pohoršujícím způsobem pro své okolí. Ježíš naslouchá emotivním výčitkám kananejské ženy (srov. Mt 15,21-28), která se nemůže smířit s tím, že by byla z jeho požehnání vyloučena, navazuje hovor se Samaritánkou (srov. Jan 4,1-2), přestože společensky a nábožensky byla jako žena předem odsouzena k neúspěchu; slepého od narození, kterého oficiální náboženství postavilo mimo jakýkoli dosah milosti, povzbudil ke svobodnému a vděčnému úkonu víry (srov. Jan 9). Někteří ze zástupu následují Ježíše v radikalitě opuštění svého dosavadního běžného způsobu života, jiní jsou posláni, aby ke svému běžnému životu vrátili a žili svůj učednický vztah s Ježíšem uprostřed jeho všednosti. Všichni však svědčí o síle víry, která je zachránila (srov. Mt 15,28).

- Mezi těmi, kdo Ježíše následují, vynikají **apoštolové**, které od počátku povolává on sám. Jsou určeni k tomu, aby s autoritou zpřístupňovali zástupu Zjevení a příchod Božího království. Tento třetí aktér tedy nevstupuje na scénu v důsledku uzdravení či obrácení, ale na základě Ježíšova povolání. Vyvolení apoštolů není privilegiem spojeným s exkluzivitou pozice moci a oddělení se od ostatních, ale naopak milostí pro službu druhým, obsahující požehnání a společenství s druhými. Skrze dar Ducha Zmrtvýchvstalého Pána mají apoštolové střežit Ježíšovo místo, aniž by ho zaujímali. Nemají Ježíšovu přítomnost jakkoli podmiňovat, nýbrž usnadňovat setkání s ním.

Ježíš, zástup ve své rozmanitosti, apoštolové; obraz a tajemství, nad nimiž je třeba uvažovat a poznávat je do větší hloubky, aby se církev stále více stávala tím, čím je.

Nikdo z těchto tří aktérů nemůže scénu opustit. Bude-li chybět **Ježíš**, jeho místo obsadí někdo jiný. Církev se stane kontraktem apoštolů a zástupu, dialog mezi nimi skončí politikařením. Bez **apoštolů**, které pověřil Ježíš a vyučil Duch Svatý, se vztah k pravdě evangelia přeruší a zástup, ať už Ježíše přijme či odmítne, bude vydán napospas mýtům nebo ideologii o něm. Bez **zástupu** se vztah mezi apoštolů a Ježíšem zdeformuje v sebestřednou a sektářskou formu náboženství a evangelizace ztratí světlo vycházející ze zjevení, kterým se Bůh obrací na kohokoli přímo, aby nabídl svou spásu.

Na scéně se však ještě objeví **jeden aktér „navíc“**. Je jím **nepřítel**, který způsobuje ďábelské rozdělení ostatních tří. Někteří učedníci při pohledu na znepokojující perspektivu kříže odcházejí, nálada zástupů se mění. Nástrahy, které přinášejí rozdělení – a jsou tedy opakem společné cesty – se projevují nezávisle v podobě náboženské tvrdosti, v morálních příkazech, které se prezentují jako náročnější než požadavky Ježíšovy, v podobě posedlosti politickou světskou moudrostí, která je považována za účinnější než rozlišování duchů.

Abychom mohli odolat nástrahám „čtvrtého aktéra“, je zapotřebí neustálého obrácení. Velmi příznačný je v této souvislosti příběh římského setníka Kornélia (srov. Sk 10), který předchází jeruzalémskému „sněmu“ (srov. Sk 15), zásadnímu referenčnímu bodu synodální církve.

(B) Obraz rozlišování: Dvojitá dynamika obrácení (Skutky 10. kapitola)

Příběh v 10. kapitole Skutků apoštolských vypráví především o **obrácení Kornélia**, kterému se dostává dokonce jakési podoby zvěstování. Kornélius je pohan, pravděpodobně římský setník (nižší důstojník) okupantského vojska, jehož profese je založena na násilí a svévoli. Přesto však věnuje čas modlitbě a almužně, pečuje o vztah k Bohu, stará se o bližního. Překvapivě právě k němu přichází anděl, volá ho jménem a vyzývá ho, aby **poslal** své služebníky do Joppe a **povolal** Petra. Vyprávění pokračuje **Petrovým obrácením**; ten měl týž den vidění, v němž mu jakýsi hlas přikazoval, aby zabíjel a jedl zvířata, z nichž některá byla nečistá. Jeho odpověď je rozhodná: „*Ani za nic, Pane!*“ (Sk 10,14). Poznává, že k němu promlouvá Pán, ale důrazně ho odmítá. Tento příkaz totiž překračuje předpisy Tóry, které vzhledem ke své náboženské identitě nemůže nedodržet, jež však vyvolení chápou jako odlišnost přinášející separaci a exkluzivitu ve vztahu k ostatním národům.

Apoštol Petr je hluboce rozechvěn a klade si otázku, co se to stalo. Vtom přicházejí Kornéliovi muži, které Duch svatý označuje jako své posly. Petr k nim promlouvá slovy, která se podobají Ježíšovým slovům v Getsemanské zahradě: „*To jsem já, koho hledáte.*“ (Sk 10,21). To je **skutečné obrácení**, bolestný a nesmírně plodný krok, kterým opouští své kulturní a náboženské kategorie: Petr souhlasí a společně s pohany požívá pokrm, který odjakživa považoval za zakázaný, v němž rozpoznává nástroj pro život a společenství s Bohem a s druhými. **Právě skrze setkání s lidmi, které přijímá, provází a do jejich domovů vstupuje, začíná chápat význam svého vidění: žádná lidská bytost není v Božích očích nedůstojná. Odlišnost daná vyvolením není exkluzivním upřednostněním, ale službou a svědectvím se všeobecnou působností.**

Jak v případě Petra, tak i Kornélia jsou **do cesty obrácení zapojeny další osoby**, které se na cestě stávají jejich přáteli. Apoštolové uskutečňují svou činností Boží vůli, když **vytvářejí společenství, boří hradby a umožňují setkávání.**

Při setkání obou hlavních postav **sehrává zásadní úlohu slovo**. Kornélius se dělí o svůj zážitek, Petr poslouchá, a poté se ujímá slova. Sděluje, co se mu přihodilo, a svědčí o Pánově blízkosti. Pán vychází vstříc každému, aby ho vysvobodil z veškerého zajetí zla a ze všeho, co umrtvuje jeho lidství (srov. Sk 10,38). Podobný způsob komunikace Petr používá v situaci, kdy se na něj v Jeruzalémě s výčitkami obracejí obřezaní věřící a obviňují ho z porušení tradičních pravidel, na která evidentně soustředili veškerou svou pozornost, aniž by jakkoli dbali na seslání Ducha Svatého: „*Vešel jsi k lidem neobřezaným a jedl jsi s nimi!*“ (Sk 11,3) V té chvíli uprostřed konfliktu začne Petr vyprávět, co se mu přihodilo, jak byl zaskočen, nechápal, vzpíral se. Posluchačům, kteří byli zpočátku agresivní a hluší, to pomohlo, aby ho vyslechli a aby pochopili, k čemu došlo. Výkladu této události napomohlo Písmo, jak tomu bylo později i při Jeruzalémském koncilu prostřednictvím **procesu rozlišování, který spočívá ve společném naslouchání Duchu svatému.**

Další doporučené texty z Písma k osobní meditaci: Mk 3,31-35; Jan 17; Sk 2; Sk 10; Sk 15; Řím 12,1-8; 1 Kor 12,4-13; Ef 1,13-19; Ef 4,1-16; Flp 2,1-5; 1 Petr 4,10-11 atd.

Pro setkání nad jednotlivými „odstíny synodality“ pak nabízíme následující úryvky:

Odstíny žité synodality: Biblické inspirace

V jiné pomůcce, nazvané „Základní témata synody“ (farnostcheb.cz/odstiny), je vám k dispozici deset „odstínů synodality“, které postupně rozvíjejí určité základní rysy společné cesty církve a které jsou tam rozvíjeny pomocí několika praktických otázek usnadňujících společné duchovní rozlišování zaměřené na ten či onen „odstín“. Pomůcka, kterou nyní držíte v ruce, ke každému „odstínu synodality“ navíc nabízí krátce okomentovaný biblický text, se kterým je možné setkání věnované tomu kterému „odstínu“ zahájit a nechat se jím při společném duchovním rozlišování v duchu „lectio divina“ doprovázet. Jste-li online (viz farnostcheb.cz/synoda), je vám u každého tématu k dispozici také odkaz na audionahrávku kázání inspirovaného většinou v této příručce uvedeným textem (s výjimkou č. 4 a 5, kde jsou texty jiné). Zde pak také najdete ke stažení pracovní překlady, které vám usnadní práci s textem (především u odstínů č. 7 až 9).

01. SPOLEČNÍ CESTY: Mk 10,46-52 „Na kraji cesty“ farnostcheb.cz/synoda01

V církvi a ve společnosti jdeme jeden vedle druhého po stejné cestě.

Kdo jsou Bartimaiové mého života? Kdo sedí „na kraji“ mé vlastní životní cesty? Cesty mé farnosti, mé církve? Proč nejdou spolu s námi? Co je oslepilo? Co je ožebračilo? Proč jsme si toho my sami nevšimli včas? Otravuje nás jejich křik? Jejich touha po Ježíši bez církve? Kde a kdy jsme my sami je okřikovali, umlčovali? Co nám k tomu všemu říká Ježíš? „Zavolejte ho!“ Chceš-li poslechnout toto Ježíšovo slovo, zavolej někomu z těch, kteří se ti před chvílkou vynořili na mysli jako tví Bartimaiové. Zatelefonuj mu. Napiš mu. Navštiv jej. Pošli mu zprávu... Najdi prostě nějaký způsob, jak mu – v jeho jazyku a jemu srozumitelně – říci: „Bud' dobré myslí, volá tě!“ Nabídní mu setkání. Řekni mu, že se papež František zajímá o jeho zkušenost s církví. O jeho bolesti. O jeho radosti. A že se o něj zajímáš i ty. Ostatní pak už nech na něm a na Ježíši. Ale připusť v sobě ten zázrak, že se z party nevrlych a ve svých vlastních kolejkách zaběhlých učedníků stane skupinka lidí kolem Ježíše, která je pohostinná, zvoucí a zajímavější se o druhé.

02. NASLOUCHAT: Mk 12,28-34 „Slyš, Izraeli“ farnostcheb.cz/synoda02

Naslouchání je první krok, ale vyžaduje otevřenou mysl a otevřené srdce, bez předsudků.

„Které přikázání je první ze všech?“ Miluj Boha? Miluj bližního? Milujte se navzájem? Podle evangelisty Marka tomuto všemu předchází ještě jedno: „Slyš, Izraeli!“ Naslouchej Bohu, který je tvým Bohem! Je jediný, jedinečný, protože tě nesmírně miluje! Prvním základním postojem člověka před Bohem je radikální otevřenost, naslouchání, vnímavost. Otevřenost vůči tomu, co od Boha přichází. Kým Bůh skutečně je. Co mi chce říci. Jak to doopravdy myslí... Teprve druhotným, i když také důležitým, je postoj připravenosti odpovědět podobnou láskou... Představ si někoho, s kým jdeš po společné cestě. Možná někoho, koho bys rád o něčem přesvědčil. Nebo někoho, komu moc nerozumíš. Zastav se. Ztiš se. Slyš... Kým je tento člověk? Co prožívá? Co je za slovy, které říká? Co jím hýbe? Až se s ním setkáš, zkus něco z toho vyslovit před ním – s otázkou, jestli jsi jej dobře pochopil. S prosbou o upřesnění... prohloubení... sdílení jeho vlastního já, jeho starostí, radostí, postojů... A pak opět: „Slyš!“ Tímto nasloucháním v něm miluješ v něm přítomného Boha. Tímto nasloucháním jej miluješ, jako sebe samého... Tímto nasloucháním otevíráš vrátka pro další společnou cestu...

03. UJMOUT SE SLOVA: Mk 12,38-44 „Dala celý svůj život“ farnostcheb.cz/synoda03
Všichni jsou vybízeni, aby mluvili odvážně a otevřeně, tedy svobodně, pravdivě a s láskou.

Aby mohl probíhat v církvi proměňující dialog, je třeba nejen naslouchání, ale také mluvení. Mluvení je ale jen výrazem mnohem hlubšího postoje: Chci mít s vámi ostatními něco společného... Toužím jít po společné cestě... Dávám něco ze sebe do společné „pokladnice“... Stávám se tím zranitelným a závislým na vašem přijetí mých slov, mých grošů, mého „živobytí“ (dosl. v textu „bios“ = život)... Dávám se vám všanc... Důvěřuji vám... Jsem ochotný růst v těchto postojích „chudé vdovy“? „Ujmutí se slova“ nemusí mít nutně podobu mluvení. Někdy stačí gesto. Úsměv. Dárek. Pomoc druhému... Slova pak už přijdou sama... Jak dalece pak tato slova odrážejí – či spíše zakrývají – mé nitro? Jak moc žiji pod pohledem Ježíšovým, který vidí do mého nitra a rozumí tomu, co dělám a říkám, a povzbuzuje mě k tomu? A jak moc žiji pod pohledem „učitelů Zákona“, pod představou, že musím splnit jejich očekávání, očekávání církve, očekávání ideálů? Není čas na to, abych do chrámové pokladnice i já vložil své „dva groše“, pozvedl svůj hlas a promluvil o tom, co prožívám „na okraji chrámu“?

04. SLAVIT SPOLEČNĚ: Mk 14,12-26 „Toto je mé tělo“ farnostcheb.cz/synoda04
*Společné putování je možné pouze tehdy,
pokud vychází ze společného naslouchání Božímu slovu a slavení eucharistie.*

Proto již i toto samotné naslouchání a toto samotné slavení v sobě zahrnuje základní rozměr společného putování, které má ve své „genetické výbavě“. Podívejme se touto optikou na vybraný příběh z Markova evangelia: Již dva dny před tím, než začali učedníci připravovat velikonoční večeři, pomazala žena v domě Šimona Malomocného Ježíšovo tělo „olejem k pohřbu“ (srov. Mk 14,1-9). Podnět k přípravě večeře pak vzejde od učedníků, ne od samotného Ježíše. Ten se jej pak ujímá a posílá dva z nich večeři připravit. Zároveň je však již mnohé připraveno, učedníci se při přípravě jakoby jen připojují k již dávno připravenému dění a vstupují do něj. Poté se přidává Ježíš s „dvanácti“. Velmi citlivě pojmenovává situaci, že je přítomný i někdo, kdo přichází se zlými či nejasnými úmysly. Pak se již zcela ujímá iniciativy, ale zároveň do ní zcela vtahuje přítomné, kteří se tak stávají součástí jednoho jediného děje. Zároveň zdůrazňuje, že tento děj je otevřen pro mnohé další, kteří zatím přítomni nejsou, a že vyústí do plnosti Božího království. Cesta k tomu všem vede přes „Olivovou horu“ (temnotu, samotu, utrpení), ale ústí do vzkříšení.

05. SDÍLET ODPOVĚDNOST ZA MISIJNÍ POSLÁNÍ: Lk 24,13-36 „Pokoj vám“
*Za misijní poslání církve mají spoluodpovědnost všichni její členové,
kteří jsou všichni učedníky mající podíl na jednom poslání.* farnostcheb.cz/synoda05

Sdílení zodpovědnosti za společné poslání se rodí z rozhovoru s Ježíšem, který je spolu s námi na cestě do Emmauz. Můžeme prožívat zklamání z vývoje situace v církvi, zklamání ze selhání druhých, zklamání z vlastních selhání... nic z toho nebrání v rozhovoru s Ježíšem, ba naopak – ve všech těchto emocích nám Ježíš touží naslouchat, doprovázet nás v nich, vstupovat do nich svým Slovem, nechat nás navzdory tomuto všemu, uprostřed tohoto všeho a skrze toto všechno „rozhořet srdce“. Skrze „lámání chleba“ (slavení eucharistie) mizí našim zrakům (možná proto, že se s námi ztotožňuje tak hluboko, že jej již ani „nevidíme“), a naplňuje nás silou „vstát a vrátit se do Jeruzaléma“,

na „místo činu“, tam, kde začalo naše zklamání, ale také tam, kam jsme vkládali své naděje. Tam se můžeme setkat s ostatními učedníky, s „dvanáctí“ i (novým způsobem) s Ježíšem samotným. On nás na této společné cestě naplňuje „pokojem“, nejen k našemu vlastnímu uzdravení, ale také k jeho šíření kamkoli přijdeme. Takto, krok za krokem, dává každému na společné cestě podíl za poslání celého svého těla.

06. VĚST DIALOG: Lk 1,39-45 „Požehnaná jsi mezi ženami“ farnostcheb.cz/synoda06 *Dialog si žádá vytrvalost a trpělivost, ale umožňuje také vzájemné porozumění.*

Dialog v „mariánském“ zárodku církve začíná zvěstováním a osamělou cestou do hor (Mariinou osobní vnitřní modlitbou; srov. Lk 1,26nn) a pokračuje „navštívením“ (setkáním s Alžbětou; viz vybraný úryvek). Maria se běží s Alžbětou podělit o svoji radost, ale také nejspíše i o svoji starost a nejistotu, což je obojí velmi dobrou přípravou na vlastní dialog. Dialog těchto dvou žen pak spočíval ve výměně prostých, osobních, ze srdce vyrůstajících slov a následném rozlišení pro praktický život: (1) Maria osobním způsobem „pozdravila Alžbětu“ (tak osobně, že se v ní něco pohnulo radostí). (2) Alžběta osobním způsobem reagovala požehnaním (vyslovováním něčeho dobrého o tom druhém), zpětnou vazbou (sdílením toho, co se dělo v jejím srdci, když jí Maria pozdravila) a povzbuzením („splní se to, co ti bylo řečeno od Pána“). (3) Maria zpívá chvalozpěv – a vtahuje v něm Alžbětu do onoho velkého příběhu Izraele, který nyní obě ženy společně prožívají zcela novým způsobem (společná proměna). (4) Nakonec Maria u Alžběty zůstává další tři měsíce a slouží jí v jejích potřebách – dialog ústí do rozlišení konkrétních praktických kroků, konkrétně vyjadřujících nový směr našeho proměněného života.

07. EKUMENISMUS CESTY: 1 Kor 12+13 „Ukáži vám cestu“ farnostcheb.cz/synoda07 *Dialog křesťanů různých vyznání spojených křtem má na naší cestě zvláštní místo.*

Už v prvotních křesťanských obcích byly vážné roztržky, stranictví, nevraživost či žárlivost (srov. např. 1 Kor 1,10-12 či Sk 6,1). Někdy byla situace řešena přesvědčováním (srov. 1 Kor 1,13-31), jindy strukturálními reformami (srov. Sk 6,2-7). Sám Ježíš touží po „jednom stádcí a jednom pastýři“ (Jan 10,16) a modlí za jednotu svých učedníků (Jan 17). Kapitoly 12 a 13 1. listu Korintským přináší obraz jednoho těla s mnoha rozmanitými údy, které se navzájem potřebují a doplňují a zároveň jsou všechny součástí jednoho Krista a jsou napojeny jedním Duchem. Je to obraz, který nás může vést i dnes při hledání společné cesty. A to nejen uvnitř vlastní církve, ale i s křesťany různých církevních společenství a vyznání. Na jedné straně vnímáme velikou a požehnanou rozmanitost (dary, služby, energie, projevy, obdarování, charismata, role, funkce, pověření...). Na straně druhé je zde stejně velký důraz na jednotu či propojenost (Duch, Pán, Bůh, užitek, tělo...). Pavel posléze naznačuje, jaký způsob vzájemné mluvy vede celé tělo k tomu, k čemu bylo původně utvořeno: „Nejsem ruka a nepatřím k tělu!“; „Nejsem ucho, proto k tělu nepatřím!“; „Nepotřebuji tě!“; „Nepotřebuji vás!“??? Nebo spíše společná cesta sdíleného utrpení, vyznamenání a radosti (v. 26)? A právě k této Cestě zve 13. kapitola (překlad Norberta Baumerta): „Usilujete horlivě o vyšší dary, a to v přemíře? Ukáži vám tedy (k tomu) cestu: Kdybych mluvil jazyky lidskými i andělskými, ale neměl lásku, jsem jenom znějící kov a cimbál zvučící... A tak tedy: zůstává víra, naděje a láska – tato trojice; největší z nich však je láska... Držte se tedy vši silou lásky. A usilujte o duchovní dary...“ (1 Kor 12,31; 13,1.13; 14,1).

08. AUTORITA A SPOLUÚČAST: 1Sol 3,12–4,2 „V Pánu Ježíši“ farnostcheb.cz/synodao8 *Církev synodální je církev, ve které je uplatňována spoluúčast a spoluzodpovědnost.*

Ve vybraném úryvku ve verši 3,12 Pavel nejprve ukazuje, co je základem jakékoli sdílené zodpovědnosti a autority: „*růst v bohaté lásce*“, která je žita ve třech směrech: (1) mezi učedníky („*jedni k druhým*“); (2) vůči každému člověku („*ke všem*“); (3) mezi učedníky a těmi, kdo vůči nim mají apoštolskou autoritu („*my k vám*“). Ve verši 3,13 pak Pavel zdůrazňuje, že upevnění a rozvinutí této vzájemné lásky prožíváme (a) posvěcením „*Bohem Otcem*“ (zdroj lásky a spolehlivosti); (b) v „*přítomnosti našeho Pána Ježíše*“ (projev Otcovy lásky a spolehlivosti; v překladu podle Norberta Baumerta je zde řeč o „*přítomnosti*“, ne o „*příchodu*“ Ježíše Krista); (c) „*uprostřed všech jeho svatých*“ (tj. shromážděných křesťanů, prostředí zrání lásky a spolehlivosti; opět zde nejspíše nejde o příchod „*všech svatých*“ z nebes, ale o přítomnost teď a tady shromážděných „*svatých*“, tj. křesťanů). Teprve na tomto základě společném pro všechny, pro apoštoly i ostatní křesťany, Pavel pak praktikuje svoji apoštolskou autoritu (viz formulace „*v Pánu Ježíši*“ / „*skrze Pána Ježíše*“ / „*v moci Pána Ježíše*“ ve verši 4,1 a 4,2), a to formou „*prosby*“ a „*povzbuzení*“ (4,1): 1. nejprve se při tom Pavel odvolá na jejich dřívější společné životní „*putování*“; 2. poté Pavel zdůrazňuje, že se jim v tomto „*putování*“ opravdu daří; 3. nakonec vyjadřuje touhu, aby v tom stále více rostli a vynikali. Pravá sdílená autorita má tedy podle Pavla svůj pramen ve vzájemné bohaté lásce, čerpá z prostorů společně prožívané přítomnosti Ježíše Krista a uplatňuje se při společném putování především povzbuzením k rozvinutí již dříve přijatých a žitých darů.

09. ROZLIŠOVAT A ROZHODOVAT: Fp 1,3-11 „V Kristových vnitřnostech“

V synodálním duchu činíme rozhodnutí na základě rozlišování toho, co Duch svatý říká prostřednictvím celého našeho společenství. farnostcheb.cz/synoda09

V dalším z úryvků z Pavlových listů můžeme vidět svědectví o praktikování společného rozlišování v pavlovských obcích. Základem tohoto rozlišování (podobně jako v 8. odstínu o sdílené autoritě) je vzájemná, vděčná a důvěryplná láska mezi křesťany prožívaná v přítomnosti Pána Ježíše Krista (1,3-6; v překladu podle Norberta Baumerta je zde „*den Ježíše Krista*“ chápán jako den, kdy křesťané nějakým silným způsobem zakusí přítomnost vzkříšeného Krista mezi nimi). Pavel nazývá Filipány, o kterých říká, že je má ve svém srdci, „*společníky jeho láskyplné přízně*“ (1,7). A v dalším verši dokonce použije ještě silnější obraz této do Krista kontemplativně ponořené vzájemnosti: „*Po vás všech toužím v srdečné lásce Krista Ježíše*“ (doslova přeloženo „*ve vnitřnostech Krista Ježíše*“). Právě v takovémto prostředí, uprostřed takovýchto vztahů nesených společnou modlitbou a kontemplací, se pro Pavla děje společné duchovní rozlišování, o kterém pak mluví ve verších 1,9-11. Po připomenutí nezbytného prostředí lásky (modlitba za její rozhojnění ve verši 3,9a) pak Pavel zmiňuje tři kritéria tohoto rozlišování (srov. verš 3,10: „*abyste na základě vlastní zkušenosti rozpoznávali to, co se odchyluje*“): (1) „*hlubší poznání*“ (verš 3,9b; ve smyslu poznání Ježíše Krista, jeho příběhu a učení, „*Co by dělal Ježíš v té které situaci?*“); (2) „*duchovní vnímavost*“ (verš 3,9c; ve smyslu emoční vnímavosti pro vanutí Ducha a svádění toho Zlého v našich srdcích); (3) „*ovoce spravedlnosti*“ (verš 3,11; ve smyslu vnímání pozitivních či negativních, plodných či neplodných důsledků toho kterého rozhodnutí).

10. SYNODÁŇĚ SE FORMOVAT: Mt 2,1-12 „A dali se na cestu...“

Synodalita zahrnuje otevřenost a ochotu vůči změně,

farnostcheb.cz/synoda10

formaci ke spolupráci a trvalé vzdělávání se v tomto stylu života.

Pro tento poslední odstín synodality může být dobrou inspirací motto plzeňské diecéze pro rok 2022: „A dali se na cestu...“ (Mt 2,9). Může nám být povzbuzením k vytrvání na společné cestě a k otevřenosti třem jejím rozměrům, které připomněl plzeňský biskup Tomáš ve svém novoročním pastýřském listu: (1) mudrci se nechali vést Kristovou hvězdou; (2) mudrci šli společně za společným cílem i při vší jejich rozmanitosti; (3) mudrci byli schopni uznat, že jdou špatnou cestou, a zkorigovat svůj směr. Nestačí se tedy jen nově na společnou cestu vydat, ale také na ní vytrvat a během ní se znovu a znovu: (1) učit se vnímat znamení doby (tj. učit se „číst“ dnešní společnost a rozumět jí) a světlo Božího slova (tj. učit se číst Boží slovo a rozumět mu v kontextu tehdejší i dnešní doby); (2) učit se respektovat, či dokonce vítat a podporovat rozmanitost darů jednotlivců i skupin v církvi i v širší společnosti a zároveň tuto rozmanitost žít jako vzájemné obohacení na cestě za společným cílem; (3) učit se uznat, že jsme někde šli do slepé uličky, obrátit se a vrátit se na společnou cestu vedoucí k cíli.

Motto
plzeňské diecéze
na rok 2022

Pozn.: Tato brožura je s ostatními materiály ke stažení na farnostcheb.cz/synodnidokumenty (ať už samostatně, nebo jako součást balíčku „5 v 1“)